

VERANTWOORDE HOUTPRODUCTIE DOMINEERT SYMPOSIUM PROBOS

Het tweede Probos-symposium trok ditmaal geen 180 deelnemers, maar circa de helft daarvan. Het enthousiasme van de sprekers en toehoorders was er echter niet minder om. Het evenement vond plaats op 2 november op kasteel De Vanenburg te Putten. Vijftien voordrachten behandelden diverse onderwerpen, van het Europese FLEGT-proces tot de beoordelingsrichtlijn duurzaam geproduceerd hout. Centraal stond de vraag hoe het staat met het bosbeheer uit de belangrijkste aanvoergebieden.

DUURZAAM EN LEGAAL



Het buitenland beschouwt Keurhout als dé Nederlandse certificatiestandaard.

**BRL TREEDT EIND
2006 IN WERKING**

Veel mensen waren nieuwsgierig naar de speech van Hugo Kuijjer van het ministerie van VROM, die sprak over de beoordelingsrichtlijn (BRL) duurzaam geproduceerd hout. Hij begon met een stukje geschiedenis. "In 2001 besloot het kabinet de minimumeisen van de Nederlandse regering ten aanzien van bos- en houtcertificatie om te vormen tot een onafhankelijk Nederlands certificatiesysteem. Volgens het nationaal milieubeleidsplan NMP4 moet in 2005 een kwart van het hout op de Nederlandse markt van duurzame herkomst zijn. Momenteel weten we alleen dat twaalf tot dertien procent van het hout het FSC-certificaat bezit," gaf Kuijjer aan. "Van de rest weten we eigenlijk niets."

De BRL wordt de nieuwe Nederlandse standaard voor verantwoord bosbeheer en duurzaam geproduceerd hout. Wie eraan voldoet, mag het logo van de BRL gebruiken. Bovendien worden andere landelijke certificeringssystemen bekeken om te zien of deze tegemoetkomen aan de BRL. Kuijjer ging ook in op de vraag wie verantwoordelijk is voor het toezicht op de BRL. "We richten er een stichting voor op die waarschijnlijk aansluiting zoekt bij Stichting Milieukeur. Een centraal College van Deskundigen zal de BRL beheren en daarnaast komt er een College Gelijkaardigheidstoetsing voor het beoordelen van andere keurmerken. De minister van VROM moet de BRL nog goedkeuren, wat ze zal doen mits alle partijen instemmen met de inhoud."

Volgens Hugo Kuijjer zijn er nog twee heikele punten op te lossen. "Ten eerste moeten we nog de positie van de NGO's in het College van Deskundigen bepalen en dienen we te beslissen hoe we omgaan met de bestaande certificaten van Keurhout, die men in het buitenland ziet als dé Nederlandse certificatiestandaard. Eind november staat er nog één breed overleg gepland met alle partijen. Als iedereen akkoord gaat, valt er eind 2005 een politiek besluit waarna we de BRL kunnen implementeren via een stichting." Het duurt volgens hem echter nog tot eind 2006 voordat er BRL-certificaten worden afgegeven en de nationale standaard is uitgewerkt tot inkoopcriteria voor de overheid.

LEGALITEIT Janneke de Jong, eveneens van het ministerie van VROM, diepte het duurzaam inkoopbeleid van de overheid verder uit. "Deze zomer keurde de Tweede Kamer een motie goed dat de overheden in het jaar 2010 voor 100% duurzaam inkopen. Bij opdrachten groter dan 160.000 euro aan leveringen en diensten en vanaf zes miljoen euro voor openbare projecten werken we conform de Europese aanbestedingsrichtlijn. We accepteren dan hout dat akkoord is bevonden door de BRL of door gelijkwaardige systemen. We gaan contractvoorwaarden voor legaliteit opstellen, zoals in Engeland, en verder de basiselementen van FLEGT erin verwerken. Ook leggen we een database aan van beschikbaar BRL-hout."

Ze stelde dat de overheid nu al 100% legaal inkoop: "Het is aan jullie, de houtsector, om jullie legaliteit te bewijzen." Janneke de Jong moest na verweer uit de zaal echter direct erkennen dat er



De deelnemers konden kiezen uit vijftien voordrachten.

nog geen afspraken over systemen, certificaten, definities, controlemiddelen en dergelijke voor bestaan. "De grens is inderdaad onduidelijk; er is nog geen jurisprudentie. Kort na de jaarwisseling gaan we, samen met andere overheden en SenterNovem, concrete instrumenten ontwikkelen en specificeren."

Evert Schut schetste hoe Rijkswaterstaat, als terugtrekkende overheidsdienst, duurzaamheidseisen stelt aan de inkoop van hout. Bij Rijkswaterstaat is de helft van het toegepaste tropisch hardhout reeds voorzien van een duurzaamheidscertificaat, vijftien procent is hergebruikt en aan de resterende 35 procent wordt nog gewerkt. "Voorlopig schrijven we FSC, PEFC of een vergelijkbaar systeem voor in onze bestekken," aldus Schut. "Zonder bewijs van legaliteit kom je echter niet bij ons binnen. We vragen om een handelsketen-certificaat en om een verklaring van een geaccrediteerde certificeringsinstelling dat het bedrijf beschikt over kapvergunningen en concessierechten."

Rijkswaterstaat verschuift momenteel een deel van haar taken naar de markt om op deze wijze innovatie te stimuleren. "Dit betekent nu en straks dat de aannemer ontwerpt op basis van functionele eisen in het contract. Ook de uitvoering is in handen van de aannemer en het toezicht geschiedt via het kwaliteitssysteem van de aannemer. Voor de houtleverancier betekent dit dat de aannemer voortaan dus de ontwerper, uitvoerder en opdrachtgever is." Er worden volgens Evert Schut geen materiaal- en constructie-eisen meer gesteld, maar wel functionele prestatie-eisen. "Wordt er daarbij voor hout gekozen, dan dient dit van duurzame en legale herkomst te zijn. Het wachten is nu op BRL- en FLEGT-certificaten om dit te bewijzen."

FLEGT Flip van Helden van het ministerie van Landbouw legde uit hoe de EU middels het FLEGT-proces illegale houtkap wil bestrijden in samenwerking met de vijf voornaamste producentenlanden. Naast een speciaal vergunningen-



In Afrika worden meerdere FSC-initiatieven ontplooid.

Canada-presentaties werden vanuit een speciale zaal verzorgd.



systeem komen er douane-instrumenten om illegale partijen te weren. Volgens Van Helden wordt FLEGT op 21 november formeel aangenomen door de EU. Hij wees er wel op dat de EU slechts een aandeel van vijftien procent heeft in de wereldhandel en de markt dus niet in de vingers heeft.

Hierna somde Flip van Helden de beperkingen van FLEGT op. "Het gaat enkel om directe handel met de producentenlanden," gaf hij aan. "Als hout bijvoorbeeld gekapt is in Indonesië en via China in Nederland terecht komt, hebben wij er geen controle meer over. Bovendien kunnen we hout volgens de WTO-regels niet weigeren als de producentenlanden niet willen meewerken." Nederland heeft de EU aangeboden te helpen bij de invoering van licentiesystemen in Maleisië.

Maleisië kwam tevens aan de orde in de speech van Jurgen de Vries van bureau Weber Shandwick dat de Maleisische houtsector bijstaat. "De

houtproductie is er in tien jaar gedaald van jaarlijks 43.512 m³ naar 20.019 m³," legde De Vries uit. "Dat geeft aan dat Maleisië bewust met zijn bos omgaat om in de toekomst ook nog te kunnen kappen." Van het gecertificeerde MTCC-hout gaat inmiddels driekwart naar Nederland.

Een somber beeld werd geschetst van buurland Indonesië. Longgena Ginting van Friends of the Earth International vertelde dat circa tachtig procent van het houtaanbod in Indonesië illegaal is en dat driekwart van het oorspronkelijke oerwoud is verdwenen. Volgens hem is de overcapaciteit van de Indonesische houtbewerkende industrie de voedingsbron van deze massale houtdiefstal. "Wees als importeur en handelaar voorzichtig. Vraag de producent naar bewijzen van duurzame en legale herkomst. Ben je niet zeker, koop dat niets!" zo riep Longgena Ginting de zaal op. Hij hoopt dat via een internationaal legaliteitsdebat en politieke druk de corruptie in

zijn land wordt aangepakt en dat de capaciteit van de zagerijen, triplex- en pulpfabrieken wordt teruggebracht. Hij pleitte tevens voor betere toezicht- en controlesystemen, herziening van het kap- en concessiesysteem en erkenning van de eigendomsrechten van de inheemse bevolking.

TROPISCH FSC-BOS Duurzaam bosbeheer in het Kongo Bekken (Kameroen, Gabon en Kongo Brazzaville) was het onderwerp van Dominiek Plouvier van WWF België. Plouvier stelde dat de jaarlijkse oogst in het Kongo Bekken minder dan tien miljoen kubieke meter is, oftewel 6,6 procent van de wereldproductie in tropisch hardhout. Hierna vertelde hij over de bedrijven CIB in Kongo Brazzaville en Reef Hout, Pallisco, Wijma en Decolvenaere in Kameroen die allen hun eerste audit voor FSC-certificering inmiddels achter de rug hebben. Zo verwacht Wijma voor één concessie nog dit jaar het FSC-keurmerk te verkrijgen. Ook Precious Woods treft sinds kort voorbereidingen voor FSC-certificering in de Democratische Republiek Kongo.

Tot slot verhaalde Olaf van Biezen van Dekker Hout Groep over de joint-venture die zijn onderneming in Bolivia is aangegaan, waar nu 294.000 hectare bos is bekrond met het FSC-certificaat. Dit woud bevindt zich in het noordoosten van Bolivia bij de Braziliaanse grens. Twee zagerijen zagen de stammen voor rechtstreekse verschepping naar West-Europa of voor verdere bewerking in de eigen lokale fabriek. Naar Nederland gaat vooral sapupira. De eigen fabriek verwerkt voornamelijk almendrillo tot een compleet tuinhoutassortiment. Volgens Van Biezen wordt er verkocht aan Nederland en Engeland en tonen ook de Fransen en Duitsers toenemend interesse. Bij Dekker is nu 12 procent van haar houtportfolio aantoonbaar duurzaam geproduceerd. Ook in Maleisië en Indonesië probeert het bedrijf samenwerkingspartners te vinden. ■

DRIE CERTIFICATEN VOOR BOSBEHEER

DUURZAAMHEID IN CANADA

In een aparte zaal kwam het duurzaam bosmanagement in Canada aan de orde. Jean-Pierre Martel vertegenwoordigde daarbij de Forest Products Association of Canada (FPAC) wiens leden afkomstig zijn uit de pulp-, papier- en houtindustrie. Hij vertelde dat er vorig jaar voor 81 miljard Canadese dollar aan bosproducten is verkocht door Canada en dat deze bedrijfstak direct en indirect werk verschaft aan 900.000 mensen.

Ook gaf Martel aan dat Canada de grootste exporteur van bosproducten ter wereld is. Hierbij is de VS met 79 procent de grootste afnemer; de EU koopt een bescheiden zes procent. Pulp is met 54 pro-

cent het meest geëxporteerde product. Hout is goed voor zestien procent en platen voor twee procent. Overige houtproducten nemen drie procent van de exportquota in. Certificeringsadviseuse Kathy Abusow sprak over de diverse keurmerken voor duurzaam bosbeheer. In Canada zijn CSA (67,3 miljoen ha), SFI (37,2 miljoen ha) en FSC (9,7 miljoen ha) actief. Hiermee telt Canada het grootste aantal gecertificeerde bosarealen ter wereld. Vervolgens sprak ze over PEFC's recente erkenning van het Canadese CSA-systeem. Namens Canada Wood legde Ludger Spohr uit dat dit orgaan Canadese bosbouwbedrijven assisteert bij de export.

Vervolgens somde hij een scala aan houtproducten op die uit dit land komen: van houtsoorten tot bewerkte producten zoals LVL.

Karen Brandt van het BC Market Outreach Network lichtte het bosbeheer in British Columbia toe, dat zich uitspreidt over zestig miljoen hectare. Ze gaf onder meer aan dat 85 procent van de kap bestemd is voor de export. Verder blijkt de inheemse bevolking (*first nations*) meer betrokken bij de bosbouw dan vroeger. Inmiddels is twaalf miljoen hectare in British Columbia beschermd tegen de houtkap en is 42 miljoen hectare bos gecertificeerd. ■